

3. Показники відгодівельних, забійних та м'ясних якостей можуть бути використані для прогнозування продуктивності свиней

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Акимова А. Продуктивность свиней различных типов конституции // Свиноводство - 1987.- №8. – С. 2-3.
2. Барановський, Д. І. Основи біометрії: навчальний посібник / Д. І. Барановський, С. Б. Данілов. – Х.: СП «Бровін О.В.», 2010. – 90 с.
3. Бірта Г.О. Вплив генетичних та паратипічних факторів на якість м'ясосальної продукції свинарства./ Монографія – Полтава: РВЦ ПУСКУ., 2008. – 250с.
4. Даниленко І.П. Справочник по качеству продуктов животноводства. / И.П. Даниленко. Л.В. Минитюк., И.И. Шуст. – Киев. Урожай. 1988. – 98с.
5. Карапуз В.В. Відгодівельні та м'ясні ознаки свиней різних генотипів при їх чистопородному розведенні та міжпородному схрещуванні. /В.В. Карапуз. //Вісн. аграр. науки Причорномор'я. – 2010. – №.4. – С. 192-197.
6. Крилова Л.Н. Селекційні методи підвищення скороспілості і м'ясності свиней. /Л.Крилова та ін.. //Тваринництво України. 2008. №7. – С.23-26.
7. ISO 5725-1:1994 Accuracy (trueness and precision) of measurement methods and results – Part 1: General principles and definition. (Точність (правильність та відтворення) методів та результатів вимірювання. Частина 1. Основні положення та визначення).

УДК: 636.4:083

ВПЛИВ СТРЕС- ФАКТОРІВ НА ЗАБІЙНІ ВЛАСТИВОСТІ ТА М'ЯСНІ ЯКОСТІ СВИНЕЙ ПОРОДИ ЛАНДРАС ТА ВЕЛИКА БІЛА

Новікова Н.В. – аспірант Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Вивчення адаптаційних можливостей організму, механізму цих реакцій і способів їх активізації має велике значення для ефективної експлуатації об'єктів племінного і товарного свинарства. Оскільки при промисловому виробництві продукції свинарства частина тварин не може пристосуватися до технологічних умов, що веде до зниження їх продуктивності та збільшенню захворюваності [5].

Стан вивчення проблеми. За даними І. М. Косухіна [2] стрес - стійкі свині відрізняються від стрес - чутливих кращою довжиною напівтуші (на 0,55 - 1,0 см) і товщиною шпику (на 0,9 мм); за забійним виходом, масою задньої третини напівтуші і площею "м'язового вічка" поступаються відповідно на 0,18%, 0,13 кг і 0,16 см.

О. Б. Яковлев [8] вказує, що стрес – чутливі підсвинки за м'ясними якостями вигідно відрізняються від стрес – стійких за площею "м'язового вічка" (на

0,2 - 0,6 см²), масою задньої третини напівтуші (на 0,2 - 0,7 кг), довжиною туші на (1,2 - 3,3 см), а за товщиною шпигу - навпаки поступаються їм (на 0,2 - 0,7 мм). Вони ж відрізняються найбільшим вмістом м'яса в тушах.

Завдання і методика досліджень. Використовуючи спосіб оцінки стрес - схильності свиней за величиною коефіцієнта зміни живої маси після 10 дня відлучення ($K_{зкм}$) [1] поросят розділили на три адаптаційні класи: I – мінус-варіант II – модальний клас і III – плюс-варіант ((M-) – стрес - схильні; (Mo) – сумнівно стрес – стійкі; (M+) – стрес - стійкі).

Забійні показники та м'ясні якості дослідних тварин визначали за загальноприйнятими методиками, розробленими А. М. Поливодою, зі співавторами [4-6], та згідно з методичними рекомендаціями ВАСГНІЛ [3] та Інституту свинарства ім. О. В. Квасницького НААНУ [7].

При проведенні контрольного забою, згідно відповідних методик, враховували: перед забійну живу масу, довжину туші, масу задньої третини напівтуші, площу “м'язового вічка”.

Для вивчення беконних якостей піддослідних тварин враховували: товщину шпигу на рівні попереку, над 6...7 грудними хребцями, довжину напівтуші та площу “м'язового вічка”.

Результати досліджень. Оскільки в процесі адаптації організму доводиться пристосовуватися до умов, що не відповідають повною мірою його вимогам, це відразу ж відображається на продуктивності тварини.

Перехід і адаптація до нового довкілля вимагає тим більше енергії, чим глибші відмінності між старими і новими умовами утримання. Однак, як показують спостереження однозначна реакція на стрес – фактори спостерігається не у всіх тварин. Це в свою чергу, вказує на високу індивідуальну реактивність організм

У таблиці 1 наведено результати оцінки свиней з різною адаптативною нормою за власною продуктивністю.

За результатами досліджень видно, що різна стрес – схильність тварин протягом періоду вирощування наклала певний відбиток на показниках їх забійних якостей .

Найбільшу масу парної туші мав молодняк класу M+ породи ландрас – 76,8 кг, що на 4,8% був вище за молодняк класу M- і на 2,7 % вище за аналогів класу Mo. Слід зазначити, що за цим показником встановлена аналогічна різниця і між тваринами породи велика біла, так свині стрес – схильного та стрес невизначеного класу поступалися ровесникам стрес – стійкого класу на 5,1%(P<0,05) та 3,5% відповідно.

Дані досліджень свідчать, що найвищий забійний вихід був у свиней породи ландрас класу M+ - 71,5 %, що вірогідно переважав аналогів класу M- на 2,3%(P<0,05) та мав тенденцію до переваги над тваринами класу Mo на 0,6%. Свині породи велика біла класу M+ дещо поступалися ровесникам ландрас, але вірогідно переважали аналогів класу M- на 3% (P<0,05).

Важливим показником м'ясних якостей свиней є довжина напівтуші, в наших дослідженнях вірогідної різниці за цим показником не встановлено, але спостерігається тенденція до збільшення довжини напівтуші тварин класу M+ порівняно з аналогами класу Mo та M- у великій білій породі на 3,3% та 6,0% і у породі ландрас на 2,1% та 3,1% відповідно.

Таблиця 1 - Показники забою свиней, (n=3), ($\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$)

Клас розподілу	Передзабійна жива маса, кг	Забійна маса	Забійний вихід, %	Довжина напівтуші, см	Площа "м'язового вічка", см ²	
велика біла						
M-	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	103,3±2,51	71,2±1,45 ^{*ac}	68,9±0,76 ^{*ac}	81,2±2,45	53,91±2,43 ^{*ac}
	Cv, %	2,1	3,3	6,7	9,1	4,8
Mo	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	104,3±2,38	72,4±1,59	69,4±1,23	83,5±1,98	55,73±2,54 ^{*cb}
	Cv, %	1,1	5,7	8,3	10,0	8,2
M+	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	105,6±2,61	75,1±1,31	71,1±0,89	86,4±2,12	63,36±2,05
	Cv, %	1,2	4,2	5,8	7,2	6,2
ландрас						
M-	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	104,6±2,43	73,1±1,85	69,8±0,41 ^{*ac}	86,7±2,98	54,37±2,32 ^{*ac}
	Cv, %	3,7	7,7	7,9	7,2	8,2
Mo	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	105,2±2,45	74,7±1,36	71,0±0,78	87,6±3,08	55,96±2,21 ^{*cb}
	Cv, %	3,2	4,2	9,7	7,8	5,7
M+	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	107,3±1,63	76,8±1,51	71,5±0,87	89,5±2,14	63,56±2,18
	Cv, %	1,3	5,8	9,3	9,1	6,9

Примітка: (M-) – a; (Mo) – b; (M+) – c; * P<0,05

Таблиця 2 - Розподіл жировідкладень в туші молодняка свиней, (n=3), ($\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$)

Клас розподілу	Товщина шпику над 6-7 грудними позвонками, мм	Товщина шпику на рівні попереку, мм	Маса внутрішнього жиру, кг	
велика біла				
M-	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	43,6±2,04 ^{*ac}	35,3±1,73	1,51±0,19
	Cv, %	9,4	10,1	4,3
Mo	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	37,6±1,61	32,8±2,12	1,36±0,14
	Cv, %	7,2	9,1	6,8
M+	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	34,8±1,53	31,6±1,81	1,28±0,16
	Cv, %	10,5	8,8	7,4
ландрас				
M-	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	40,4±2,77 ^{*ac}	33,4±1,52 ^{*ac}	1,43±0,11
	Cv, %	7,6	8,3	6,3
Mo	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	34,3±1,63	30,5±1,58	1,24±0,15
	Cv, %	9,6	10,0	10,3
M+	$\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$	31,3±1,73	28,4±1,43	1,19±0,21
	Cv, %	8,1	5,8	8,7

Примітка: (M-) – a; (Mo) – b; (M+) – c; * P<0,05

За даними наших досліджень молодняк породи ландрас і велика біла класу М+ вірогідно переважав тварин класу М- за площею „м'язового вічка” відповідно на 14,4 % ($P<0,05$) та 14,9% ($P<0,05$) та ровесників класу Мо відповідно на 11,9% ($P<0,05$) та 12,0% ($P<0,05$).

Аналіз таблиці 2 свідчить, що на рівні 6–7 грудних хребців півтуші свиней породи велика біла класу М+ мали товщину шпику 34,8 мм, що менше за аналогічний показник їх ровесників з класу Мо на 2,8 мм і класу М- на 8,8 мм ($P<0,05$). У свиней породи ландрас різниця між крайніми модальними класами складала 9,1мм ($P<0,05$).

Товщина шпику на рівні попереку виявилася стабільною типовою ознакою і залежала від класу розподілу тварин. В дослідних породах спостерігалась тенденція до збільшення цього показника у класі М- порівняно з М+ та Мо відповідно на 10,4 та 3,6% у породі велика біла і на 14,5 і 6,8% у породі ландрас.

Порівняно з великою білою породою тварини породи ландрас мали менший внутрішній жировий шар.

Висновки. Особини з великим значенням нормованого відхилення живої маси характеризуються високим рангом і більш досконалим гомеостатичним апаратом, що забезпечило їх перевагу за м'ясними якість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. А.с. 1500227 СССР, МПК А01 К. Способ отбора свиней / Коваленко В.П., Иванов В.А., 1989, Бюл. № 3.- 4с.
2. Косухин И.М. Естественная резистентность, стресс -чувствительность, этология и продуктивность свиней : дис. ...канд. с.-х. наук: 06.02.01 Разведение, селекция, генетика и воспроизводство сельскохозяйственных животных / И. М. Косухин - п. Персиановский, 2004.-188 с.
3. Методические рекомендации по оценке мясной продуктивности, качества мяса и подкожного жира свиней / ВАСХНИЛ. — М.: Колос, 1987. — 64 с.
4. Поливода А. М. Методика оценки качества продуктов убоя у свиней / А. М. Поливода, Р. В. Стробыкина, М. Д. Любецкий // Методики исследований по свиноводству. — Харьков, 1977. — С. 48—57.
5. Поливода А. М. Оценка качества свинины по физико-химическим показателям / А. М. Поливода // Свиноводство. — 1976. — № 24. — С. 57—62.
6. Поливода А. М. Оцінка якості свинини за фізико-хімічними показниками / А. М. Поливода // Свиноводство. — К.: Урожай, 1976. — Вип. 24. — С. 57—61.
7. Сучасні методики досліджень у свинарстві. — Полтава, 2005. — 228 с.
8. Яковлев О. Б. Стрессустойчивость и продуктивность свиней: автореф. дис. на соискание науч. степени. канд. с.-х. наук: 06.02.01 Разведение, селекция, генетика и воспроизводство сельскохозяйственных животных/О.Б. Яковлев - Персиановский, 2001- 23с.